

LITERATURA

A la Franja hi ha homes llop

Carles Terès debuta amb 'Licantropia', una novel·la sobre un inquietant llegat familiar

Edicions de 1984 publica *Licantropia*, la primera novel·la de Carles Terès. El personatge principal, el Llorenç, comença a indagar en les arrels familiars i acaba trobant-se cara a cara amb un passat caní.

JORDI NOPCA

BARCELONA. *Licantropia* comença amb l'arribada d'un mossèn a la fictícia Poble de Llobosa una nit d'hivern de l'any 1759. Tres llops morts, penjats d'unes estakes, li donen la benvinguda, gronxats pel cerç glaçat. Els animals mostren les dents "en una darrera ganyota amenaçadora". Carles Terès en té prou amb un paràgraf per transmetre l'aridesa territorial i humana que impregnarà tot el seu primer llibre, que, dos anys després de guanyar el premi Guillem Nicolau –convocat pel departament de Cultura del govern d'Aragó–, ha estat publicat per Edicions de 1984.

El mossèn del primer i més extens capítol de la novel·la és allotjat al mas dels Torrent. La seva intenció és aconseguir que la família de llobaters s'apropi al catolicisme. Les descobertes que anirà fent, tocades per una atmosfera pròxima a la narrativa gòtica més eficaç –i alhora exigent–, estan portades amb una destresa poc habitual en un autor que acaba de debutar amb 50 anys fets. "La novel·la va ser un encàrrec d'Artur Quintana per a la col·lecció *El Trinquet* de la Diputació Provincial de Terol –explica l'autor–. Quan em va dir que no la podria publicar perquè no hi havia diners vaig continuar escrivint, em vaig presentar al Guillem Nicolau i el vaig guanyar. L'edició que va sortir era molt petita, amb prou feines va arribar a les biblioteques i a algunes llibreries". Conscient que el recorregut de la novel·la seria molt petit si no la movia més, Terès va presentar el manuscrit, "acabat però no del tot completat", a diverses editorials. Josep Cots, d'Edicions de 1984, va quedar-ne fascinat: "El llibre s'acosta al gènere fantàstic però no hi acaba de pertànyer. Manté l'ambivalència del llop, que, d'una banda, és un animal ferotge, i, de l'altra, representa la llibertat".

Una llegenda atractiva

Després d'ubicar el lector a la Franja de mitjans del segle XVIII, Terès se l'emporta fins al present. En un principi l'ambientació ja no és tan estranya com en les pàgines protagonitzades pel mossèn curiós. El personatge en què es fixa l'autor a partir de llavors es diu Llorenç, es dedica a la fotografia i després de créixer a Barcelona s'ha instal·lat al petit poble de l'Alt Matarranya on van passar els fets misteriosos del primer capítol acompanyat de la seva parella, la Laura. "Vaig començar a interessar-me per la licantropia quan vaig llegir la llegenda del pastoret", recorda Terès. La història

FASCINAT PER LOVECRAFT I PERUCHO

Una de les descobertes literàries d'adolescència de l'escriptor –i que l'han acompanyat tota la vida– va ser el món sobrenatural de Howard Phillips Lovecraft. Un altre autor que no ha deixat de llegir és Joan Perucho, de qui recomana *Roses, diables i somriures* i *Les històries naturals*. PERE TORDERA

explica com un pastor d'ovelles desapareix amb el seu ramat. La gent dels masos més pròxims organitza una batuda i troba els animals, "esvellissats i destrossats a bocins". Del pastoret només en recuperen la samarreta, plegada amb cura sota una pedra, al cim més alt de la serra. La llegenda relaciona les morts amb el possible atac d'un llop. A *Licantropia*, Terès especula sobre la possibilitat d'una nissaga maleïda d'homes llop que seria documentada pel mossèn del capítol inicial i que arri-

baria fins als nostres dies. "El tema de la novel·la és la inadaptació d'un personatge feliç en un entorn idíl·lic que no ho és tant com sembla –aventura l'escriptor–. En aquest sentit em recorda la pel·lícula *Blue velvet*, que arrenca amb aquelles imatges d'un jardí a ple dia. A sota del cel clar i les flors s'hi amaga una altra realitat". Terès ha seguit una trajectòria similar a la del protagonista del llibre: igual que el Llorenç, tot i els orígens familiars de la Franja, es va criar a Barcelona. L'any

1993 va tornar-hi i, des de llavors, es dedica al disseny gràfic a cavall de Torredarques (el Matarranya) i Alcanyís (el Baix Aragó). El coneixement expert i viscut del territori li permet fer créixer una novel·la amb una gradació dels registres dialectals de la Franja de gran interès. La por, la violència i la sexualitat són tres dels esquers que Terès administra a *Licantropia*. La riquesa i ductilitat de la seva llengua acaben fent del llibre una experiència molt recomanable. —

Aparador

La literatura catalana també visita altres mons

'Bedlam'

El poble congelat de Bedlam és l'espai singular on Mar Bosch Oliveras (Girona, 1981) ha situat l'acció de la seva primera novel·la, guanyadora del premi Just M. Casero 2012. Escrit en un estil oníric i amb un to que remet tant a Pere Calders com a Ray Bradbury, el debut de Bosch Oliveras reflexiona sobre la pèrdua i la reconstrucció.

'Faula'

Aproximació a l'horror, al deliri i al sublim, la primera novel·la de Jaume C. Pons Alorda (Caimari, 1984) arrenca amb un gegant que corre amb un sac entre els braços per salvar el que més estima. Pons Alorda, que ha guanyat nombrosos premis de poesia –i ja ha publicat més d'una desena de llibres– trasllada la força sobrenatural dels seus versos a la prosa.

'La primavera al desert'

Nascut l'any 1965 a Barcelona, Josep M. Argemí es va donar a conèixer amb el llibre *La fúria dels herois* (1995). Tres llibres més tard, *Lliçons de foc* (2003) va obrir un llarg parèntesi que l'escriptor no ha trencat fins a *La primavera al desert*, en què personatges com Casanova, Walser i Sherlock Holmes protagonitzen narracions amb una meticulosa i encertada visió de les realitats.

